

مجموعه آموزشی سگو

تعاریف تاریخ

- ◀ سرگذشت یک جامعه ← تاریخ مردمان ایران
- ◀ زبان علمی ← تاریخ علم فلسفه
- ◀ تقویم سالانه ← سالروز پیروزی انقلاب مشروطه

ویژگی‌های رویدادهای تاریخی

- ◀ دور از دسترس و غیر قابل مشاهده
- ◀ تکرار ناپذیر
- ◀ رابطه علت و معلول

هدف علم، تاریخ آگاهی از زندگی اجتماعی در گذشته است.

نکته

تاریخ‌نگاری نوین:

- ۱- به همه احوال توجه می‌کردند نه فقط پادشاه.
 - ۲- علاوه بر ثبت و نقد رویدادهای تاریخی علل و نتایج آن را تجزیه و تحلیل می‌کردند.
 - ۳- از یافته‌های علوم و فنون مختلف استفاده می‌کردند.
- مثل زیست‌شناسی / مردم‌شناسی

تاریخ‌نگاری در رنسانس

- ۱- سنجش دقیق منابع
- ۲- استناد به اسناد و مدارک معتبر
- ۳- دوری از داستان‌پردازی

۶ مرحله

فرایند تاریخ‌نگاری

- ۱- انتخاب موضوع: تکراری نباشد - مسئله تازه باشد - دارای اثر و فایده - دارای منابع و اطلاعات کافی.
- ۲- تدوین پرسش‌های تحقیق: مشخص شدن هدف - مانع از بی‌راهه رفتن.
- ۳- شناسایی منابع: شناسایی اسناد و منابع تحقیق که باید ← دارای اعتبار - صحت - دقت و جعلی نباشد.
- ۴- گردآوری و تنظیم اطلاعات: استخراج - تنظیم و دسته‌بندی
- ۵- تحلیل و تفسیر اطلاعات: کارگاهان پلیس: تفسیر و بازسازی گذشته.
- ۶- گزارش‌های پژوهش: کتاب - مقاله - سخنرانی.

منابع تاریخی

- ۱- منابع دسته اول (اصلی): از شاهدین عینی سوال شود - خود نویسنده شاهد باشد - تمامی آثار و کتبی‌های
- ۲- منابع دسته دوم (فرعی): هر پژوهشی که انجام شده است.

فواید مطالعه تاریخی

- ۱- منبع شناخت و تفکر: اندیشه‌ورزی
- ۲- بهره‌گیری از گذشته برای حال و آینده: ترسیم و شناخت آینده - وضعیت امروزی - پیشرفت - ارزیابی.
- ۳- تقویت حس میهن‌دوستی و وطن‌پرستی و هویت ملی: گذشته مشترک - خودآگاهی - یگانگی.

کار پژوهشگر در مرحله شناسایی منابع چیست؟

ارزیابی می‌کنیم که دارای اعتبار، صحت و دقت و جعلی نبوده باشد

تأثیر تاریخ را بر میهن دوستی و تقویت هویت ملی توضیح دهید؟

ما بر گذشته مشترک و یگانگی تاریخ خود ، خود آگاهی پیدا می کنیم

منابع دست‌اول در پژوهش تاریخی، به چه منابعی گفته می‌شود؟

نمای آثار باستانی و لیبه کی تاریخی / نوشته کی که نرسینه، خودکر

شاهدینی آن بوده / یا از شاهدان عینی نقل کرده باشد

سنتی

تفاوت‌های تاریخ‌نگاری نوین را با وقایع‌نگاری توضیح دهید.

وقایع‌نگاری :

- ① مرفاً به ثبت و ضبط وقایع تاریخی می‌پرداختند
- ② به دنبال نتایج و پیامه و ارزیابی آنها نبودند
- ③ مرفاً زندگی پادشاه و حاکمان او را روایت می‌کردند
- ④ به جنبه های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی نمی‌پرداختند

تاریخ‌نگاری نوین :

- ① به همه جوانب تاریخی اشاره می‌کنند
- ② به دنبال نتایج، آثار و پیامه و تجزیه و تحلیل رویدادها می‌گردند
- ③ مرفاً روایت کنند زندگی پادشاه و حاکمان او نبودند

علم تاریخ را تعریف کنید.

هدف علم تاریخ چیست؟

آگاهی از زندگی لذت‌بران و شرایط فرهنگی آنان

مطالب کتاب تاریخ هرودت بیشتر به چه موضوعی اختصاص دارد؟

الف) شرح جنگ‌های یونان و ایران

ب) شرح زندگی انسان‌های ماقبل تاریخ

پ) شرح تاریخ یونانیان و روم

ت) بررسی مسیر تمدن بشر در طول تاریخ

جنگ‌های ایران و یونان

دو مورد از معیارهای انتخاب موضوع در یک پژوهش تاریخی را بنویسید.

① تازه باشد (نگارگری نباشد) سی داری منابع لایمنی باشد

تاریخ‌نگاری از چه زمانی و توسط چه شخصی آغاز شد؟

پدر علم تاریخ ← هرودوت

قرن ۵ ق م

برای انتخاب موضوع پژوهش در تاریخ چه معیارهایی باید مورد توجه قرار گیرد؟

تدوین پرسش‌های تحقیق چه فایده‌ای دارد؟

① شناسایی و مشخص شدن هدف تاریخی‌نگار

② مانع از بیراهه رفتن از موضوع تحقیق تاریخی

اولین لادستاری ← بین النهرین ← خورشیدی - قمری بابلی

کدام شماره‌های سمت راست با گزینه‌های سمت چپ در ارتباط است. (یک مورد اضافی است)

الف) هخامنشیان	۱) گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند.
ب) مصریان	۲) گاه‌شماری اوستایی در دوره حکومت آنان رایج شد.
ج) اشکانیان	۳) گاه‌شماری بابلی، سلوکی و اوستایی در قلمرویشان رایج بود.
د) ساسانیان	

مصریان باستان ← خورشیدی

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

چونچه

الف) اصطلاح اندرگاه در رابطه با کدام گاه شماری است؟

تخت جمشید

ب) مورخان کدام بنای تاریخی را در گذشته به حضرت سلیمان منسوب می کردند؟

اوستایی

خورشیدی

$$365 + \frac{1}{4}$$

$$360 = 12 \times 30$$

سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می شود

اندرگان

۵ روز را به پایان ماه ۱۲ اضافه می کردند

در پایان سال ۱۲، یک ماه به سال اضافه می کردند

در گاه‌شماری مصری کیسه را چگونه مشخص می‌کردند؟

در دوره ساسانیان کدام گاهشماری در ایران رایج بود؟
اوستایی

کدام یک از گزینه‌های سمت راست با شماره‌های سمت چپ در ارتباط است. (در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است.)

الف) تمامی آثار باستانی و تاریخی به جای مانده از گذشته جزو این منابع محسوب می‌شوند. (۱) اوستایی

ب) این گاه‌شماری از سال ۱۳۰۴ در ایران رسمیت یافت. ← هجری شمسی (۲) اصلی

ج) مبدأ این گاه‌شماری به تخت نشستن هر پادشاه بود. (۳) فرعی

(۴) خورشیدی - قمری

(۵) هجری خورشیدی

در گاه‌شماری اوستایی، چگونه مشکل عقب افتادن یک شبانه‌روز در هر ۴ سال از سال حقیقی حل می‌شد؟

با اضافه کردن یک ماه در پایان هر ۱۲۰ سال

به چه دلیل امپراتور روم (ژولیوس سزار) در سال ۴۶ ق.م دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود؟

یک گاه‌شماری دقیق و منظم داشته باشند

دو رویداد تاریخی را که عوامل جغرافیایی در آن نقش مهمی داشته‌اند، مثال بزنید.

① رود کی‌ی‌دجله و فرات در شکل‌گیری رویدادهای تاریخی نقش داشته

مهارت اندازه‌گیری زمان، ارتباط نزدیکی با چه علمی دارد؟

ریاضی / نجوم / فیزیک

قطعاً در امتحان دی ماه
سوال خواهیم داشت

باستان‌شناسی **موضوع**

◀ شناخت فرهنگ

◀ شیوه زندگی انسان‌ها در جوامع

هدف باستان‌شناسی

◀ شناخت انسان

◀ پژوهش در فرهنگ

فرهنگ / شیوه زندگی

ابزارشناسایی

منبع

ترتیب مراحل باستان‌شناسی:

- ۱- کشف و شناسایی ← رجوع به کتب تاریخی - سفرنامه‌ها - ابزار و فناوری جدید - روش‌های الکترومغناطیسی - سامانه اطلاعات جغرافیایی.
- ۲- حفاری و استخراج ← مهم‌ترین ← حساس که نیازمند دانش، دقت و تجربه است
- ۳- تنظیم اطلاعات

بعضی از آثار باستانی به صورت تصادفی کشف می‌شوند:

- ۱- کشاورزی، ۲- عمرانی، ۳- پدیده‌های طبیعی

استخراج و تنظیم اطلاعات:

- ۱- بررسی قدمت
- ۲- بررسی مواد
- ۳- بررسی مصالح

مقایسه آثار و منابع تاریخی

- ۱) روابط جوامع گذشته
- ۲) تأثیرات فرهنگی و اقتصادی جوامع بر یکدیگر

تعیین سن آثار باستانی

- ◀ رادیوکربن
- ◀ پتاسیم- آرگون
- ◀ دانش‌هایی مثل: شیمی- فیزیک- گیاه‌شناسی- زمین‌شناسی

موزه‌های معروف در دنیا:

- ۱- لوور در پاریس
- ۲- بریتانیا
- ۳- آرمیتاژ در سن پترزبورگ
- ۴- متروپلیتن در نیویورک

نکته ظریف:

حفری ← بنا ← نقشه بنا ترسیم شود
 ← شیء ← عکس برداری

چرا حقّاری یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسی است؟

زیرا به دانش، دقت و تجربه بسیار نیازمند است

نخستین و دومین گام کار باستان‌شناسان را ذکر کنید.

- ۱- شناسایی و کشف
- ۲- حفاری و استخراج

روش‌های تعیین سن آثار باستانی را نام ببرید.

۱- پتاسیم آرگن / ۲- رادیوکربن / ۳- یمنی و فنریک

باستان‌شناسان هنگام برخورد به یک **بنای** تاریخی چه اقداماتی انجام می‌دهند؟

بنا ← نقشه بنای تاریخی را ترسیم می‌کنند
سُی ← عکس برداری می‌کنند

موضوع و هدف علم باستان‌شناسی چیست؟

نخستین انسان‌ها ۴ میلیون سال قبل در علفزارهای آفریقا می‌زیستند.

پیش از تاریخ

۱- گردآوری خوراک: شکار، برداشت دانه و گیاه، تغییر ~~تکامل~~ کند، مردان ← شکار، زنان ← گردآوری گیاهان.

۲- تولید خوراک: کشت گیاهان، رام کردن حیوانات.

کداموزری دامداری

یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ به کار گرفتن آتش بود.

✓ سنگ نخستین ماده‌ای بود که برای ساخت ابزار استفاده می‌کردند.

✓ استخوان و چوب مواد دیگری بود که پیش از تاریخ برای ابزارسازی استفاده می‌کردند.

انسان‌های نخستین قادر به حرف زدن نبودند و هنگامی که به صورت گروهی به شکار می‌رفتند و با نقاشی اندیشه خود را منتقل می‌کردند.

✓ اعتقادات انسان‌های اولیه با **مشکلات و مخاطرات زندگی** مانند بیماری و خشک‌سالی ارتباط داشت. آنان به نیروهای مرموز و فراطبیعی باور داشتند.

✓ **حدود ۱۲ هزار سال پیش، انسان‌های اولیه وارد دوره تولید خوراک شدند یعنی:**

۱- کشت گیاهان، ۲- اهلی شدن حیوانات

✓ **خاستگاه کشاورزی** در طول تاریخ مربوط به مناطق **کوهپایه‌ای زاگرس** می‌باشد.

✓ **تپه چگالغان در مهران اولین گردآوری خوراک به صورت گندم و جو شکل گرفت.**

✓ **در عصر نوسنگی چرخ سفالگری ابداع شد و ظروف گلی تولید شد و با استفاده از پشم حیوانات پارچه تولید شد.** *نوسنگی*

انقلاب کشاورزی

 مهم‌ترین پیامدهای کشاورزی:

۱- به منظور کاشت- داشت- برداشت مردم از دوره گردی دست برداشتند و **روستا** شکل گرفت.

۲- به دلیل تولید اضافه بر نیاز عده‌ای به فعالیت‌هایی به جز تولید خوراک روی آوردند.

۳- در نتیجه تولید مازاد بر نیاز داد و ستد میان روستاها آغاز شد.

بین‌النهرین (میان‌رودان): معنی سرزمین‌های میان دو رود **دجله و فرات** در کشور کنونی **عراق** است اما تمدن آن محدود

به سرزمین‌های میان این دو رود نیست و شامل تمامی سرزمین‌های **پست غرب فلات ایران** می‌شود.

ابداع خط‌های هیروگلیف و دموتیک مربوط به کدام تمدن باستان است؟

(د) اکد

(ج) مصر

(ب) بابل

(الف) سومر

چرا زیر زندگی در اطراف رود نیل
آسان تر از زندگی در کتا، رود کن
د جله و فرات بود

جاهای خالی را با کلمات داده شده کامل کنید. (دو مورد اضافی است).

(سومر - بابل - ایتالیا - اسپانیا)

الف) مردم مصر، خدایانشان را مهربان تر و دوستانه تر از خدایان **سومری** می پنداشتند.

ب) مکان های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت متفاوت اند. برخی از آنها چند هکتار وسعت دارند، مانند شهر سوخته در ایران و شهر پمپئی در **ایتالیا**.

ابداع کشاورزی چه پیامدهای مهمی برای بشر داشت؟

- ① به منظور کاشت، داشت و برداشت نخستین روستا (سکونتگاه) ایجاد شد
- ② با توجه به تولید امانه بر نیاز بعضی به فعالیت به جز کشاورزی پرداخته
- ③ با توجه به تولید مازاد اولین داد و دسته میان سکونتگاه، شکل گرفت

اصلی‌ترین ماده‌ای که انسان‌های نخستین برای ساختن ابزار از آن استفاده کردند، سنگ بود.

اھرام سہ گانہ مصر از کدام دوران تاریخ مصر بر جای مانده است؟
 (الف) امپراتوری قدیم (ب) امپراتوری میانه (پ) امپراتوری جدید (ت) بعد از سقوط فراعنہ

تاریخ مصر — امپراتوری قدیم — اھرام سہ گانہ / قدرت نامحدود فرعون

امپراتوری میانه

آمن هوتف و ہمار — یلنا پرستی را اور قالب پرستش خدای خزانہ رواج داد

امپراتوری جدید

حضرت یوسف و حضرت موسی ✓

در یک تقسیم‌بندی کلی، گذشته بشر به چند دوره تقسیم می‌شود؟

← رد آوری خوراکی

تولید خوراکی

← پیش از تاریخ

← دوران تاریخی ← با افرام خط آغاز می‌شود

تأثیر حمورابی را بر تمدن بین‌النهرین، شرح دهید.

سومری‌ها در جنوب بین‌النهرین

اولین تمدن حاب می‌شود

آلهی‌ها در مرکز بین‌النهرین

به وسیله سارگن، سومری‌ها را شکست می‌دهند

اولین امپراتوری که از شرق دریا مدیترانه

تا حבלه خوزستان

اموری‌ها

در مرکز بین‌النهرین

آلهی‌ها را شکست داده‌اند

حکومت بابل قدیم

حمورابی

اولین سنده قانون‌گذاری
جهان را ایجاد کرد

یادشاهی را
هدیه‌ای از جانب
خداوند می‌دانست

یادشاهی منسب به
و خود را املا بر او

بین‌النهرین به چه ناحیه‌ای گفته می‌شود؟

سرزمین‌های میان‌رودان و فرات
و سرزمین‌های پست غرب فلات ایران که شامل جلگه‌های خوزستان
می‌شود

حکومت اکدی چگونه به وجود آمد؟

چه عواملی مصر را از تهاجم‌های خارجی حفظ می‌کرد؟

شرایط جغرافیایی

به چه دلیل مصریان مرده‌های خود را مومیایی می‌کردند؟

زیرا مصریان باستان معتقد به جهان پس از مرگ بودند و می‌گفتند مردگان پس از
صدتی که روحشان برگردان است مجدداً به جسم باز می‌گردند

شهرهای موهنجودارو و هاراپا به شبکه فاضلاب مجهز بودند.

✓ در اطراف رود سند مردم به پرورش دام مخصوصاً گاومیش می پرداختند.

✓ کشفیات باستان شناسی در اطراف رود سند نشان می دهد که هند باستان با بین النهرین و تمدن ایران داد و ستد داشتند.

مهاجرت آریایی ها به هند

◀ از شمال غرب وارد شدند.

◀ به بخش های شمالی مسلط شدند.

◀ به نواحی استوایی و مرطوب مسلط نشدند.

مهم ترین اثر بر جا مانده درباره عقاید آریاییان هند سروده هایی در ستایش خدایان با عنوان ودا است.

✓ کهن ترین بخش ودا ریگ ودا نام دارد که به زبان سانسکریت نوشته شده.

آیین پیچیده ای در هند ← آیین برهمنی

✓ وظیفه آموزش و حفظ وداها به عهده برهمن بود.

✓ برهمنان به واسطه ثروت و موقعیت طبقه ممتازی به نام کاست تشکیل دادند.

✓ آیین پیچیده برهمنی باعث قدرت پیدا کردن آیین ودایی در هند شد.

✓ آیین بودایی مهم ترین آیینی بود که در برابر خرافات و رسوم سخت برهمایی ظهور کرد.

رواج و وسعت آیین بودا ← در چین و تبت

موقعیت جغرافیایی

چین توسط منابع طبیعی از کشورهای همسایه جدا شده است.

دره رود هوانگ هو در شمال چین این کشور را در معرض یورش اقوام بیابانگرد قرار داده است.

ظهور تمدن چین: در دوران نوسنگی و حدود ۸۰۰۰ سال پیش گروه‌هایی از روستائینان چین در اطراف رود هوانگ هو (رود زرد) و یانگ تسه مشغول کشاورزی بودند.

تمدن‌های نخستین در چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی کمتر تحت نفوذ خارجی بودند.

چندرا لوتیا ← سلسه موریا ← در زمان آسوکا به اوج قدرت می‌رسد

سلسه لوتیا

سلسه‌ای به از موریا

شخصی به نام ژند
از قبیله رچه این

له لقب شی هوآنگ تی

له برای خدایان و قهرمانان
اساطیری استفاده می‌کنند

اقدامات شی هوآنگ تی

- ◀ تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد.
- ◀ ساخت شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها.
- ◀ یکسان ساختن مقیاس وزن و اندازه سکه‌ها برای رونق تجارت.
- ◀ تکمیل دیوار چین

دیوار چین

- ◀ به طور ۲۴۰۰ کیلومتر
- ◀ ۲۵۰۰۰ برج نگهبانی
- ◀ در مرز شمالی چین
- ◀ برای ساخت آن از کارگران بیکاری گرفته شد.

کتاب‌های کنفوسیوس توسط شی‌هوانگ تی سوخته شد.

سلسله هان: پس از مرگ شی‌هوانگ تی به سبب جنگ‌های داخلی روی کار آمد.

جاده ابریشم در دوران سلسله هان تأسیس شد.

جاده ابریشم چین را از طریق ایران به اروپا وصل می‌کرد.

آیین کنفوسیوس: توجه به رفتار اخلاقی - مخالفت شی‌هوانگ تی با این آیین - دستور قتل پیروان کنفوسیوس توسط

شی‌هوانگ تی - رواج مجدد آیین کنفوسیوس در زمان حکومت هان - انتخاب مأموران دولتی یا حکومتی بر پایه آیین

کنفوسیوس در زمان هان - براساس این آیین افراد براساس ثباتی خود به کار گرفته می‌شدند، نه ثروت و وابستگی‌های

خانوادگی. در دوران هان آیین بودا به چین راه پیدا کرد.

آیین کنفوسیوس ← به اخلاق حکومت داری و مناسبات اخلاقی میان مردم و حکومت
 ← ربطی به تعالیم مذهبی و خدایان چینی ندارد.

برهمینی

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) کدام آیین پیچیده در هند پدید آمد و به خدایان متعددی که در وداها ستایش شده بود، باور داشت؟

ب) مهم‌ترین منبع شناخت و مطالعه دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ چیست؟ **کاورگی باستان‌شناسی**

علت ظهور آیین بودا در هند چه بود؟ توضیح دهید.

سنت لری و آیین و آداب رسوم پیچیده آیین برهمنی در هند

مهم‌ترین وظایف برهمنان را بیان کنید. (ذکر دو مورد)

① وظیفه حنث و داک از گزند فراموشی را دانسته

② وظیفه آموزش و داک را برعهده داشته

③ وظیفه اجرای مناسبات بهمنی را برعهده داشته

کدام یک از گزینه‌های سمت راست با شماره‌های سمت چپ در ارتباط است. (در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است.)

الف - پایه‌گذار نخستین سند قانون‌گذاری جهان	۱ - شی هوانگ تی
ب - مؤسس سلسلهٔ موریای در هند	۲ - حمورابی
ج - تکمیل‌کنندهٔ دیوار بزرگ چین	۳ - چندراگوپتا
	۴ - سارگن
	۵ - آشوکا

یکی از برجسته‌ترین اندیشمندان چینی که اصول و آیینی برای ادارهٔ جامعه و حکومت عرضه کرد، چه نام داشت؟
الف) برهمن ب) آشوکا پ) کنفوسیوس ت) چندرا گوپتا

کنفوسیوس چه تعالیمی داشت؟ به مناسبات و آیین اخلاقی اشاره داشت
و مناسبات اخلاقی میان حکومت و مردم ترجیح می‌کردند

و آثار و دیدگاه او، اشاره به خدایان و موارد مذهبی ندارد.

مهم‌ترین اثر برجامانده دربارهٔ عقاید آریاییان هند سروده‌هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان **ودا**..... است که کهن‌ترین بخش آن **ریتا ودا** نام دارد.

یکی از فرماندهان هندی به نام **خیراگرتیا** بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسلهٔ **موریایا**.... را بنیان گذاشت. این سلسله در دوران فرمانروایی **آشوک**... به اوج رسید و قلمرو خود را به سراسر هند به جز قسمت‌های جنوبی آن گسترش داد.

نقش شی‌هوانگ‌تی و اهمیت اقدامات او را در تاریخ چین باستان شرح دهید.

- ① به بازسازی نهاد های اداری و مالیاتی پرداخت
- ② دیوار چین را تکمیل کرد
- ③ به ساخت شبکه وسیعی از جاده پرداخت
- ④ با یکسان سازی میار و معیار وزن و سکه به رونق تجارت منجر شد

کدام منطقه از هند به تصرف آریایی‌ها درنیامد؟

صناتق جنوبی که مرطوب و استرایی بودند

علل روی گردانی برخی از برهمن‌ها از این آیین چه بود؟

به چه علت تمدن چین باستان کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است؟

به سبب موقعیت جغرافیایی

مهم ترین کانون قاره اروپا ← جنوب شبه جزیره بالکان ← اطراف دریای مدیترانه و اژه ← **یونان**

بخش عظیمی از سرزمین های یونان را کوه های **خمره ای** تشکیل داده است.
سرزمین یونان از شرایط مناسبی در **کشتیرانی** و **دریانوردی** برخوردار است.

مینوسی ها

◀ دریانورد

میسنی ها

◀ بیابان گرد

تمدن مینوسی

◀ جنوب یونان در جزیره کرت

◀ دریانورد

◀ با مصر روابط بازرگانی داشتند.

◀ به دلیل درگیری با اقوام مهاجر شکست خوردند.

مینوس

نام آنها از پادشاه افسانه ای یونان یعنی
مینوس گرفته شده است.

تمدن میسنی‌ها

◀ تحت تأثیر حکومت مینوس‌ها بود.

◀ اقوام بیابانگرد ← مهاجرت از اروپای شرقی ← اولین تمدن کل سرزمین یونان

عصر تاریکی: به دلیل ضعف تمدن میسنی در اثر جنگ‌های داخلی از سال ۱۱۰۰ قبل میلاد تا ۸۰۰ قبل میلاد عصر تاریکی نام دارد.

چند دولت شهر ← آتن: علم و فلسفه و دموکراسی ← اسپارت: جنگل وری. با هخامنشیان روابط خوبی داشتند.

نیمه مستقل محلی

دلیل درگیری هخامنشیان با یونانیان: تسلط آسیای صغیر به ویژه ارمنستان

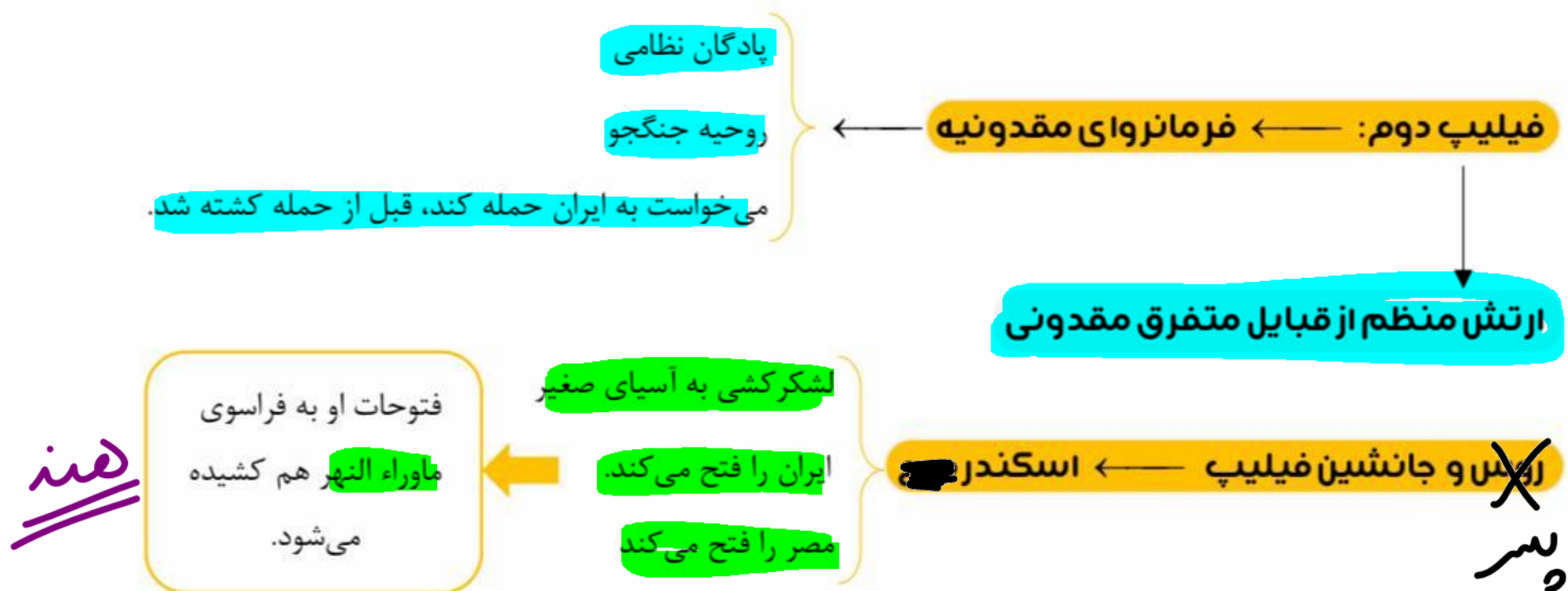
جنگ‌های پلوپنوس ← بین اسپارت و آتن ← جنگ داخلی ← هخامنشیان از اسپارت حمایت مالی

می‌کنند. ← به صورت خفیانہ

نکته

حمایت هخامنشیان از اسپارت به صورت حمایت‌های مالی بود.
مقدونیان به زبان یونانی سخن می‌گفتند اما از زندگی شهری و تمدن توسعه یافته‌ای برخوردار نبودند.

فتوحات اسکندر توسط جانشینان و نوادگان او اداره می شود مثل سلوکیان در ایران

اسکندر در آخرین مرحله به هند نیز لشکرکشی کرد و تا رود سند پیش رفت.
در نتیجه لشکرکشی های اسکندر ارتباط و تعامل فرهنگی میان سرزمینهای تحت فرمان او افزایش چشمگیری یافت.

پایان امپراطوری مقدونیه: سرانجام حکومت مقدونیان توسط امپراطوری رم از بین رفت و ضمیمه این امپراطوری شد.

یونان در عهد باستان مهد دموکراسی و مردم سالاری بود.

اعتقادات یونانیان ← به خداوندگاران متعددی اعتقاد داشتند.

← کوه آلمپ ← هر دولت شهر خدای مربوط به خود را داشت

← زئوس ← خدای آذرخش و آسمان

← اتنا ← مردم آتن

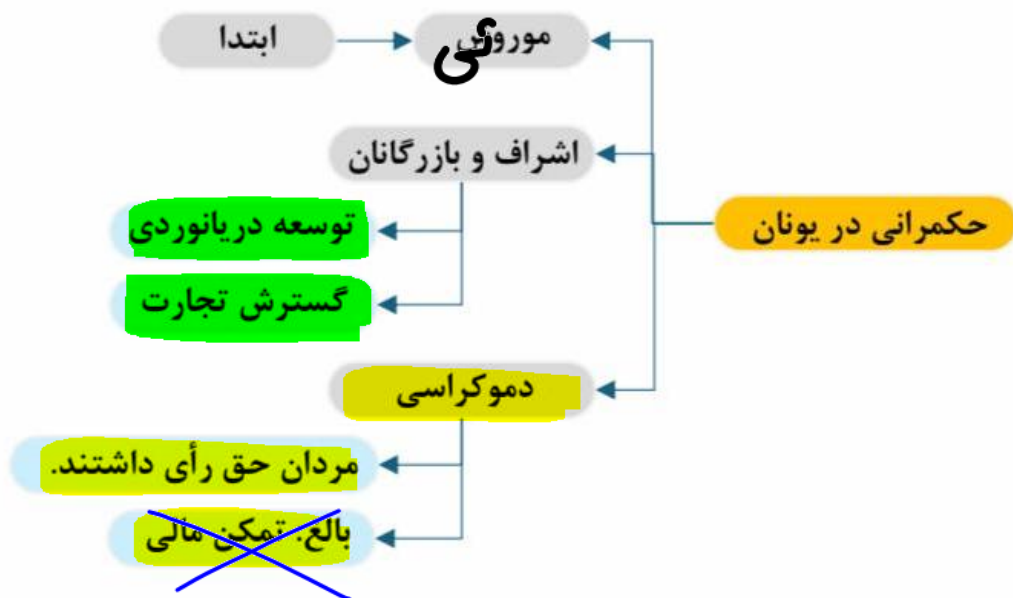
۱۲ خدا در کوه آلمپ
 زئوس ← خدای آسمان
 آذرخش

نکته

- ❏ در کوه آلپ ۱۲ نماد از خدایان دولت شهرهای یونان نگهداری می شد.
- ❏ یونانیان برای نیایش خدایان خود اغلب هدیه و قربانی به خدایان تقدیم می کردند.
- ❏ در یونان باستان نفوذ کاهنان معابد نسبت به مصر و بین النهرین کمتر بود.
- ❏ یونانیان به احترام خدایان و بزرگداشت قهرمانان خود هر ۴ سال یک بار مسابقات المپیک را در دولت شهر المپیا برگزار می کردند.
- ❏ مسابقات المپیک اولین بار در ۷۷۶ قبل میلاد برگزار شد.

المپیک در دولت شهر المپیا هر چهار سال یکبار برگزار می کردند

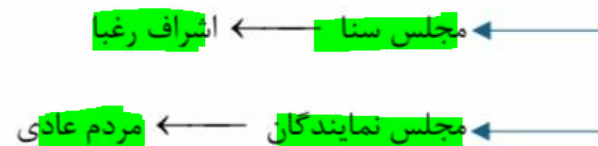
منظور از مردان بالغ: یعنی از پدر و مادر آتنی به دنیا آمده باشند و شهروند آتن باشند.

- زنان، ردگان و مقیمان آتن حق رأی نداشتند.
- فلسفه یونان تأثیر زیادی بر فیلسوفان مسلمان مانند فارابی و ابن سینا داشت.
- سلون اولین قانون یونان را نوشت.

بقراط: پدر علم پزشکی: او اعتقاد داشت بیماری‌ها علت‌های طبیعی و علمی دارند و تنبیه خدایان نیستند.

فیثاغورث: فیلسوف و ریاضی‌دان

پس از پایان جنگ‌های ایران و یونان دولت آتن به رهبری **پریکس** مسیر توسعه و پیشرفت را در پیش گرفت.

قوه اجرایی ← دوکنسول ← مجلس سنا ← یک سال بدون تکرار

دلیل

هرگاه یکی در جنگ است آن یکی کشور را اداره کند.

نکته

هیچ شهروندی به شعب دولتی برگزیده نمی‌شد مگر آنکه در ۱۰ جنگ شرکت کرده باشد.
 جمهوری رم در سلسله جنگ‌های سرزمین‌های اطراف دریای مدیترانه پیروز شد و توسعه طلبی خود را در آسیا، آفریقا و اروپا ادامه داد.
 تنها حکومتی که در برابر جمهوری رُم ایستادگی کرد حکومت اشکانی بود.

نکته

اکتاویان شخصی است که بساط جمهوری را برچید و پایه گذار پادشاهی در رُم شد.
اکتاویان مجلس سنا را به عنوان مجمع مشورتی برای انتخاب امپراتور نگه داشت.

جمهوری رُم ارتباط با ایران ← اشکانیان امپراتوری رُم ← اشکانیان / ساسانیان

نکته

توسعه طلبی‌های شرقی امپراتوری رُم باعث شد که در ۳۳۰ میلادی امپراتور کنستانتین پایتخت را به بیزانتیوم (قسطنطنیه) انتقال دهد و همین امر سبب شد که امپراتوری رُم به ۲ بخش شرقی و غربی تقسیم شود.

امپراطوری روم غربی ← ۴۵۰ م ← اقوام بیابانگرد

امپراطوری روم شرقی ← ۴۵۳ م ← حکومت ~~شمالی~~ **عُثماني**

اعلام موجودیت دین مسیح ← فرمان میلان ← کنستانتین

رسمی شدن صمیمیت در امپراطوری ← تنودومیوس

در قلمرو امپراطوری رُم باورهای کهن ایرانی مانند **میترا** در قلمرو رُم رواج داد.
زنان رُمی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند و حضور مؤثری در زندگی اجتماعی داشتند.

برده داری:

در عهد باستان برده داری در امپراطوری رُم به شدت افزایش داشت و سرانجام بردگان در ۷۳ ق.م به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و پس از ۲ سال سرکوب شدند.

پیامدهای سیاست‌های توسعه طلبانه جمهوری رُم

(۱) قدرت گرفتن نظامینا و رقابت سرداران باعث جنگ‌های داخلی شد.

(۲) با گسترش قلمرو مشخص شد که قانون اساسی رُم کارایی لازم را ندارد.

جنگ طلبی جمهوری رُم ← رقابت بین سرداران ← جنگ‌های داخلی ← جمهوری رُم

تضعیف شد ← اکتاویان ← آگستوس

کدام اقدام به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی را فراهم کرد؟

الف) ایجاد حکومت جمهوری
 ب) انتخاب شهر ییزانتیوم به پایتختی

ج) انتخاب دو کنسول به ریاست قوه اجرایی
 د) هجوم اقوام بیابان گرد به روم

علت برگزاری بازی‌های المپیک در یونان باستان چه بود؟ توضیح دهید.

لنزرله است خدایان و قهرمانان

مقایسهٔ پدیده‌های تاریخی:

الف) موقعیت زنان در یونان باستان را با امپراتوری روم مقایسه کنید.
ب) دو دولت-شهر آتن و اسپارت را از نظر علمی و حکمرانی مقایسه کنید.

الف) در امپراتوری روم زنان راحت‌تر به زندگی اجتماعی می‌پرداختند

ب) آتن ← فلسفه / علم / فرهنگ / دموکراسی

اسپارت ← جنگاوری و امورات نظامی و به دور از علم و فرهنگ

جنگ‌های پلوپونزی میان چه گروه‌هایی رخ داد؟ نتیجه آن را بنویسید.

آتن و اسپارت
اسپارتنی با کمک مالی متحدان (مخامضیان) به پرویز رسیدند

قیام بردگان در روم به رهبری چه کسی انجام شد و چه نتیجه‌ای داشت؟

اسپارتالوس پس از ۲ سال سرکوب شد

کدام گروه در یونان از حق رأی برخوردار بودند؟

الف) زنان بالغ از پدر و مادر آتنی

پ) مردان بالغ از پدر و مادر آتنی

ب) بردگان

ت) بیگانگان مقیم آتن

تمدن مینوسی چیست؟ دریانوردانی که در جنوب جزیره کُهرت به قدرت رسیدند
و با مصریان روابط بازرگانی داشتند

فیلیپ دوم کیست؟ چه اقداماتی انجام داد و چه سرنوشتی داشت؟

فرمانده مقدونیه / تمامی دولت‌های یونانی را فتح کرد
و میل از حمله به ایران گشته

ویژگی‌های حکومت مردم‌سالاری در دولت - شهر آتن را توضیح دهید؟

چگونگی شکل‌گیری رم و حکومت آن را بنویسید؟ حکومت هم در کنار رود تیبر
بعد از آنکه به پادشاه آبنجا سر رسید به شکل جمهوریت تشکیل شد

ساختار حکومت در جمهوری رُم را بنویسید؟

۲ مجلس ← سنا — اشراف
 ← نمایندگان مردم عادی

۳ کنسول که توسط مجلس سنا برای یک دوره یکساله به دست می‌آمد.

دین مسیح توسط چه شخصی در روم باستان گسترش یافت؟ توضیح دهید.

لنستاین

در مورد خدای نامه‌ها توضیح دهید.

تاریخ ایران از ۲۰۰ سال گذشته به قبل :

آئینه با اساطیر

سلسله بیان / اسطوره بیان / کیانیان / پیشدادیان
اطلاعات قابل توجه / اطلاعات کمی

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (دو مورد اضافی است).

(ابن خلدون - هرودت - صفویه - قاجاریه)

ا به گفتهٔ **هرودت**..... ایرانیان از شعور و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار بوده‌اند.
در دورهٔ **صفویه**... تمایل و علاقهٔ اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن، دوچندان شد.

لے اطلاعاتی کہ در نوشتہ کی هرودت و سایر تاریخ نگاران رومی و یونانی

گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید.

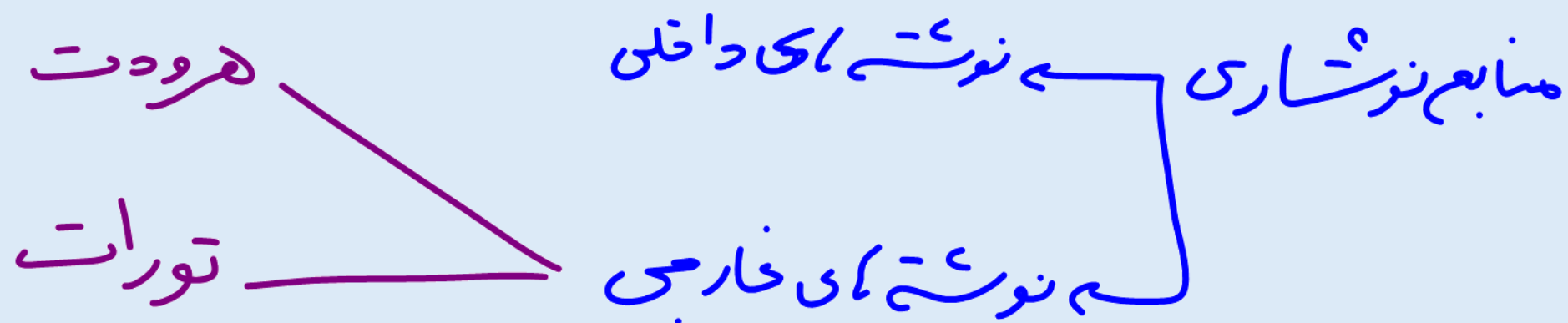
الف) در تورات، کتاب دینی یهودیان، دربارهٔ کدام سلسله و پادشاه ایران مطالبی وجود دارد؟

(۱) ساسانیان - اردشیر بابکان

(۲) ساسانیان - خسرو پرویز

(۳) هخامنشیان - کورش

(۴) هخامنشیان - داریوش

با روی آوردن گروه‌هایی از مردم به کشاورزی و دامپروری، نخستین سکونتگاه‌ها به تدریج در کدام مناطق ایران شکل رفت؟

(۱) نواحی کوهپایه‌ای و دشت‌های شرق کشور

(۲) نواحی مرکزی ایران در دامنه‌های شرق زاگرس

(۳) نخست در شمال کشور و سپس در دیگر مناطق ایران

(۴) نخست در غرب کشور و سپس در دیگر مناطق ایران

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

ص

عموم مورخان تا دویست سال پیش، پارسه یا پرسپولیس پایتخت هخامنشیان را به جمشید، پادشاه افسانه‌ای ایران نسبت می‌دادند.

مورخان در حدود دو قرن پیش، پاسارگاد پایتخت کورش را به حضرت نوح ~~پیامبر~~ منسوب می‌نمودند. غ

سلمان

کدام مورد جزو مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دورهٔ هخامنشیان است؟

الف) کتاب هرودت ~~ب) تورات~~ پ) سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی ~~ت) کتاب طبری~~

هدف اروپائیان از مسافرت به ایران در دوره صفویه را بنویسید.

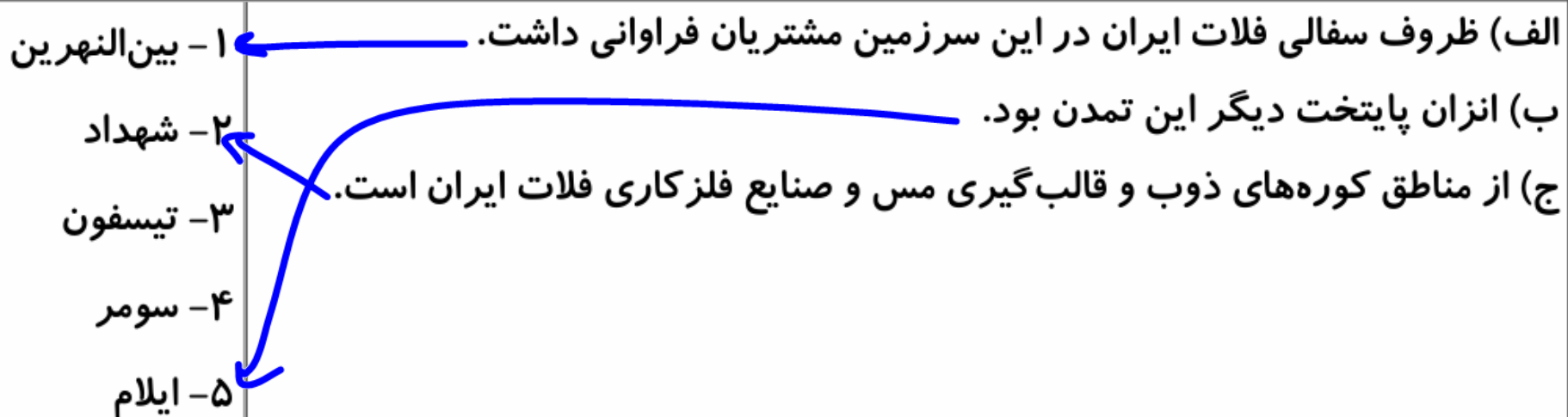
محتوای خدای نامه ها در چه زمینه ای است؟

از آفرینش و تباریح محمدی ایلر بیان تا پایان حکومت سلسله بیان

یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران باستان چه بود؟
به دلیل رواج سنت‌سنجی و نقل‌سنجی به سینه

کدام یک از گزینه‌های سمت راست با شماره‌های سمت چپ در ارتباط است؟ (در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است.)

الف) ظروف سفالی فلات ایران در این سرزمین مشتریان فراوانی داشت.	۱ - بین النهرین
ب) انزان پایتخت دیگر این تمدن بود.	۲ - شهاداد
ج) از مناطق کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس و صنایع فلزکاری فلات ایران است.	۳ - تیسفون
	۴ - سومر
	۵ - ایلام
-

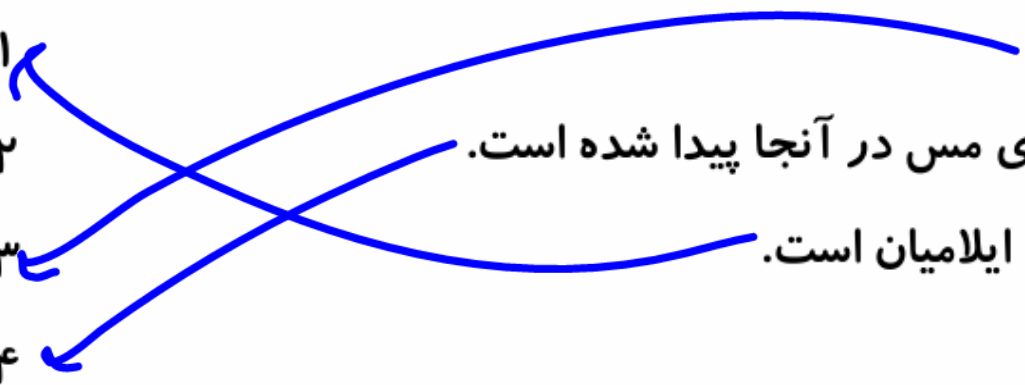
جمله‌های درست یا نادرست را مشخص کنید.

الف) شاید یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری ایران در عصر باستان، این بود که سنت کتب، مقبول‌تر از سنت شفاهی بود. ~~غلط~~

ب) سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دورهٔ ساسانیان هستند. ~~غلط~~

ج) کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر گشَف‌رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است. ~~غلط~~

کدام یک از گزینه‌های سمت راست با شماره‌های سمت چپ در ارتباط است. (در ستون سمت چپ دو مورد اضافی است).

- الف) از پایتخت‌های تمدن ایلام است. (۱) چغازنبیل
- ب) بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در آنجا پیدا شده است. (۲) سیلک
- ج) این معبد باستانی، شاهکار معماری ایلامیان است. (۳) انزان
- (۴) شهداد
- (۵) فارس
-

کهن‌ترین نشانه و آثار حضور انسان در ایران مربوط به کدام محوطهٔ باستانی است؟

۱- چغاگلان

۲- چغازنبیل

۳- کشف‌رود

۴- شهر سوخته

دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ کدام تمدن آغاز می‌شود؟
الف) سومر ب) بین‌النهرین پ) ایلام ت) هخامنشی

اعتقادات ایلامیان را بنویسید. به خدایان متعه دامتاء دانسته و زندگی خود را بر اساس محافظت طلبی
و قدرت های مرصوز و فراطبیعی تحت تأثیر می دانسته

چگونگی تأسیس حکومت ایلام را توضیح دهید.

www.sakkoo.ir

Sakkoo_edu2